

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/129/2016
Identifikačné číslo spisu:	2107201535
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:2107201535.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ N. G., bývajúcej v T., 2/ G. L., bývajúcej v C., obe zastúpené JUDr. Branislavom Jurgom, advokátom so sídlom v Piešťanoch, Sad A. Kmeťa 24, proti žalovanému JUDr. Jánovi Chmelovi, bývajúcemu v D., advokátska kancelária: Piešťany, Royova 9, o zaplatenie 11 836,95 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 6 C 220/2008, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 1. júla 2015 sp. zn. 24 Co 510/2014, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a .

Žalobcovia 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 26. júna 2014 č. k. 6 C 220/2008-116 konanie zastavil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Po právnej stránke aplikoval § 24 ods. 1, § 25 ods. 1 a 2, § 103, § 104 ods. 2 O.s.p. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v tomto konaní bol súdu 19. januára 2007 doručený návrh žalobcov, podpísaný advokátom JUDr. Branislavom Jurgom, ktorým sa žalobcovia voči žalovanému domáhali zaplatenia sumy 11 836,95 eur s príslušenstvom. K návrhu na začatie konania boli pripojené plnomocenstvá podpísané pôvodnými žalobcami 1/ až 3/ (resp. v prípade splnomocnenia žalobkyne 2/ plnomocenstvo za ňu podpísal žalobca 1/) zo dňa 21. novembra 2005 udelené pre JUDr. Branislava Jurgu, ktorými ho žalobcovia splnomocnili v oblasti jednania, uzatvárania nájomných zmlúv k domu reg. číslo 1721 v k. ú. D., a aby jednal ako ich náhrada v SR s úradmi a osobami v záležitostiach ako sú príjem platieb, dokumentov listov, nárokovanie a vymáhanie dlhov, a to vrátane súdneho konania. Podľa názoru okresného súdu návrh žalobcov nemal potrebné náležitosti, preto bol právny zástupca vyzvaný uznesením č. k. 6 C 220/2008-64 zo dňa 7. septembra 2010, aby v lehote 30 dní okresnému súdu predložil riadne a aktuálne plnomocenstvo, ktorým ho žalobcovia 1/ až 3/ splnomocnili na zastupovanie v uvedenom súdnom konaní. Na čo zástupca reagoval predložením overených fotokópií rovnakých plných mocí, ktoré boli pripojené aj k samotnému návrhu na začatie konania, čo súd nepovažoval za odstránenie nedostatku podmienky konania spočívajúcej v nedostatku plnomocnenia udeleného k zastupovaniu žalobcov v konaní. Súdu prvej inštancie bolo 31. januára 2014 doručené podanie a listiny právneho

zástupcu, z ktorých vyplynulo, že pôvodný žalobca 1/ neb. L. C. zomrel S. XXXX, pôvodná žalobkyňa 2/ neb. L. B. zomrela S. XXXX a z pripojeného rozhodnutia o pozostalosti po pôvodnom žalobcovi 1/ (zo dňa 1. augusta 2013) vyplynulo, že odkázal všetok majetok svojej manželke G. L. (a ak by nebola nažive, tak jeho trom deťom A. L., N. L. a N. L.). Z doručených listín ďalej vyplynulo, že dedičmi po pôvodnej žalobkyni 2/ bol pôvodný žalobca 1/ (ktorý zomrel S. XXXX) a pôvodná žalobkyňa 3/. Okresný súd uzavrel, že mu neboli doručené individualizované a kvalifikované plnomocenstvá žalobcov, z ktorých by jednoznačne vyplývalo oprávnenie JUDr. Branislava Jurgu podať v mene žalobcov 1/ až 3/ návrh na začatie konania a ich zastupovanie v konaní, preto konanie zastavil (§ 104 ods. 2 O.s.p.). O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcov uznesením z 1. júla 2015 sp. zn. 24 Co 510/2014 uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Po právnej stránke poukázal na § 7, § 33b ods. 2, § 460 a nasl. Občianskeho zákonníka, § 19, § 153 ods. 1, § 154 ods. 1, § 157 ods. 2 O.s.p. a § 167 ods. 2 O.s.p. Podľa jeho názoru odvolaním napadnuté uznesenie nie je vecne správne, nezodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na riadne odôvodnenia súdnych rozhodnutí, je nepreskúmateľné a nesie znaky arbitrárnosti, vôbec z neho nevyplyva, v čom súd prvej inštancie považoval predložené plnomocenstvá (z 25. novembra 2005) za nepostačujúce na zastúpenie žalobcov v splnomocnení uvedeným advokátom. Toto sa vzťahuje len na pôvodne označenú žalobkyňu 3/ N. G. (aktuálne označená ako žalobca 1/), ktorá je z pôvodných žalobcov žijúcou osobou. Uzavrel, že pokiaľ okresný súd rozhodol v čase, keď nemal pochybnosti o smrti pôvodných žalobcov 1/ a 2/, nemohol s nimi konať ako s účastníkmi konania, mal sa zamerať na zistenie ich dedičov, ktorí smrťou žalobcov 1/ a 2/ vstúpili do ich práv a povinností a zistiť ich postoj k prejednávánemu sporu. Nebol správny postup súdu prvej inštancie, keď konal s nežijúcimi osobami, čo je dôvod na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. a/ a f/ O.s.p. Odvolací súd uviedol, že okresný súd má zistiť okruh účastníkov konania, prípadne konať s ich zástupcami a vo vzťahu k pôvodnej žalobkyni 3/ opätovne vyhodnotiť plnú moc udelenú advokátovi 25. novembra 2015, v o veci opätovne rozhodnúť a rozhodnutie súdu riadne odôvodniť. V súvislosti s trovami konania aplikoval § 224 ods. 3 O.s.p.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), z dôvodu uvedeného v § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., pretože podľa jeho názoru bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie. Argumentoval, že odvolací súd neskúmal prípustnosť odvolania, keďže s návrhom na začatie konania 19. januára 2007 neboli doručené individualizované a kvalifikované plnomocenstvá, z ktorých by jednoznačne vyplývalo oprávnenie JUDr. Branislava Jurgu podať v mene pôvodných žalobcov návrh na začatie konania, vrátane oprávnenia zastupovať v prebiehajúcom súdnom konaní a táto právna situácia trvala aj po uznesení okresného súdu zo dňa 7. septembra 2010, ktorým bol menovaný advokát vyzvaný n a predloženie individualizovaných a kvalifikovaných plnomocenstiev, ako nesprávneho právneho posúdenia § 201 O.s.p., pretože odvolací súd konal s účastníkmi, ktorí stratili procesnú spôsobilosť smrťou, ďalej z nedostatočného zistenia skutkového stavu spočívajúceho v nedoručení do spisu kvalifikovaných rozhodnutí o úmrtí žalobcov 1/ a 2/, ale len fotokópie, rovnako tiež do spisu boli doložené len fotokópie dekrétu o existencii závetu. Poukázal na skutočnosť, že odvolací súd videl pochybenie súdu prvej inštancie spočívajúce v nepreskúmateľnosti rozhodnutia, čo sa dovolateľovi javí ako nesprávne. Odôvodnenie rozhodnutia sa mu vzhľadom na zameranie sa okresného súdu na procesné zastúpenie žalobcov javilo dostačujúce. Pochybenie súdu prvej inštancie podľa jeho názoru spočíva v nevyzvaní priamo žalobcov 1/ až 3/ na predloženie plnomocenstva, resp. oznámenia, či súhlasia s uvedeným advokátom ako ich právnym zástupcom v konaní. Nesprávnosť videl v podaní odvolania neoprávnenou osobou (advokátom ako právnym zástupcom) G. L. a predložení plnej moci od N. G. po uplynutí viac ako 7 rokov od podania návrhu na začatie konania. Namietal nepodpísanie plnej moci žalobkyňou 2/, ktorým mala splnomocniť žalobcu 1/. Predložené plnomocenstvá žalobcami 1/ až 3/ podľa neho nespĺňajú náležitosti § 24 až § 28 O.s.p. V tejto súvislosti poukázal žalovaný aj na ich rozpor s § 37 ods. 1 O.s.p., a teda ich neplatnosť. Poukázal na správnosť záverov okresného súdu o existencii prekážky postupu konania a jej trvaní. Konštatoval výlučné preukázanie procesného zastúpenia G. L. od 1. septembra 2014 a G. N. (od 25. augusta 2014) advokátom JUDr. Branislavom Jurgom, avšak nebola konvalidovaná tá skutočnosť, že návrh na začatie konania zo dňa 19. januára 2007 (procesný úkon spísaný a podaný advokátom JUDr. Branislavom Jurgom za iných, konkrétne žalobcov 1/ až 3/ ako ich

zástupcom), nebol doložený plnomocenstvom preukazujúcim oprávnenie zastupovať žalobcov 1/ až 3/ v uvedenom konaní. Stotožnil sa s názorom okresného súdu o zastavení konania vzhľadom k prekážke konania, ktorá bola daná ihneď po podaní návrhu na začatie konania 19. januára 2007, pretože táto prekážka postupu stále trvá. Žiadal dovolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobcovia 1/ a 2/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu žiadali dovolanie žalovaného odmietnuť.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu (žalovaný) zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (2. októbra 2015), t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.

8. Žalovaný dovolaním napadol zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa už dávnejšie ustálila na názore, podľa ktorého zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu bolo možné napadnúť iba z dôvodov relevantných v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď R 34/1995).

9. Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám, ktoré boli uvedené § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolateľ nenamietal, že v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/, b/, d/ až g/ O.s.p.; vady tejto povahy nevyšli v dovolacom konaní najavo.

10. Dovolateľ mal za to, že účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený (§ 237 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Taktiež namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí nedostatkom nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

11. Podľa § 237 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bolo dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený.

12. Procesnou spôsobilosťou sa rozumie spôsobilosť samostatne pred súdom konať ako účastník konania. Účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Majú právo konať pred súdom vo svojej materčine alebo v jazyku, ktorému rozumejú. Súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (§ 18 O.s.p.). Nová právna úprava CSP namiesto účastníkov zaviedla pojem strany sporu (čl. 6 CSP) v civilnom sporovom konaní. Každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (§ 20 O.s.p. a § 67 CSP). Túto spôsobilosť upravoval v rozhodnom čase § 19 O.s.p., a to tak, že spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva (teraz § 61 CSP tzv. procesná subjektivita). Citované ustanovenie sa teda odvoláva na hmotné právo, t. j. Občiansky zákonník, podľa ktorého § 7 spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením a smrťou táto spôsobilosť zaniká. Fyzické osoby, ktoré nemajú procesnú spôsobilosť, musia byť v konaní zastúpené zástupcom. Nedostatok procesnej spôsobilosti účastníka konania je odstrániteľný. Nová právna úprava CSP v § 74 výslovne uvádza, že procesné postavenie cudzincov ustanovuje osobitný predpis.

13. Podľa § 24 O.s.p. platilo, že účastník s a mohol dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolil. Ak nešlo o zastupovanie podľa § 26, mohol si zvoliť za zástupcu len fyzickú osobu. V tej istej veci mohol mať účastník súčasne len jedného zvoleného zástupcu; to neplatilo, ak išlo o zastúpenie podľa § 25. Podľa § 25 ods. 1 O.s.p. platilo, že ako zástupcu si účastník mohol vždy zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť (teraz § 89 CSP). Podľa § 28 ods. 1 O.s.p. platilo, že zástupcovi, ktorého si účastník zvolil, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo buď pre celé konanie alebo len pre určité úkony (teraz § 92 ods. 1 CSP).

14. Vzhľadom na vyššie uvedené a obsah spisu, z ktorého vyplýva, že žalobcovia sú cudzinci, ktorí na

svoje zastupovanie v konaní splnomocnili advokáta JUDr. Branislava Jurgu (ďalej aj „JUDr. BJ“), najvyšší súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v súvislosti s námietkou dovolateľa ohľadom nedostatočného zastúpenia žalobcov, resp. oprávnenia ich advokáta na podanie návrhu na začatie konania, odvolania a označenia účastníka podávajúceho odvolanie v čase, keď právny zástupca ním na daný úkon ešte nebol splnomocnený, k čomu uvádza, že podanie urobené osobou, ktorá sa označila ako zástupca účastníka bez preukázania jej oprávnenia na zastupovanie účastníka spôsobom uvedeným v ustanovení § 28 ods. 1 O.s.p., treba považovať za nedostatok podmienky konania na strane účastníka (nedostatok splnomocnenia), ktorý je možné odstrániť (R 58/2003).

15. Vyššie uvedené (bod 14. R 58/2003) potvrdzuje aj rozhodnutie R 12/1985, podľa ktorého ak ten, kto vystupoval v občianskom súdnom konaní ako zástupca účastníka bez toho, aby sa preukázal plnomocenstvom, plnomocenstvo predložil dodatočne v lehote určenej súdom, uvedený nedostatok je tým odstránený, a tak boli schválené aj tie úkony urobené v konaní zástupcom účastníka, ku ktorým došlo pred podpisom plnomocenstva (obdobne tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 3294/2009 zo 6. novembra 2009).

16. Dovolací súd konštatuje, že Krajský súd v Trnave (č. 1. 130 spisu) vyzval právneho zástupcu žalobcov advokáta JUDr. BJ listom z 12. septembra 2014, aby v lehote 30 dní doručil súdu originál alebo úradne overenú fotokópiu splnomocnenia, ktoré mu bolo udelené právnym nástupcom pôvodných žalobcov - G. L., keďže sa takéto splnomocnenie v spise nenachádza. Uvedenú výzvu advokát JUDr. BJ prevzal 18. septembra 2014. JUDr. BJ doplnil osobne na Okresný súd Piešťany (10. septembra 2014) originál plnomocenstva, ktoré mu na zastupovanie v uvedenej veci udelila žalobkyňa G. L. dňa 1. septembra 2014 a originál plnomocenstva žalobkyne N. G. zo dňa 25. augusta 2014 (č. 1. 132-137 spisu). Uvedeným spôsobom bol právnym zástupcom žalobcov konvalidovaný odstrániteľný nedostatok právneho zastúpenia v odvolacom konaní. Námietku dovolateľa týkajúcu sa vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. c/ O.s.p. nebolo tak možné považovať za dôvodnú.

17. Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo osebe nesprávne právne posúdenie veci v procesne neprípustnom dovolaní ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Keďže podané dovolanie nie je procesne prípustné, dovolací súd sa týmito námietkami nemohol zaoberať.

18. Treba zdôrazniť, že samotná povaha zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu o zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátení veci tomuto súdu na ďalšie konanie otvára strane sporu možnosť v pokračujúcom konaní uplatniť všetky svoje procesné práva vrátane práv na využitie riadnych, prípadne mimoriadnych opravných prostriedkov.

19. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., najvyšší súd preto dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.